

КОНТРОЛІНГ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус) (ПВ-13)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	Економіка
Освітня програма	Економіка бізнес-підприємства
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	Очна (денна)
Рік підготовки, семестр	IV курс, осінній семестр
Обсяг дисципліни	4 кредити ECTS (120 годин)
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Залік / модульна контрольна робота / календарний контроль
Розклад занять	
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: д.е.н., проф. Марченко Валентина Миколаївна Практичні / Семінарські: д.е.н., проф. Марченко Валентина Миколаївна
Розміщення курсу	Посилання на дистанційний ресурс (Moodle, Google classroom, тощо)

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

У сучасних умовах зростає потребу в узгодженні дій підприємства зі стратегічними цілями його розвитку. Служба контролінгу підприємств планує та контролює відповідність всіх управлінських рішень стратегії розвитку підприємства.

Метою навчальної дисципліни є формування здатності ефективного планування та контролю за всіма управлінськими рішеннями.

Об'єктом дисципліни є внутрішньогосподарське управління підприємством.

Предметом – є планування та організації процесів оптимізації фінансових потоків підприємства на основі аналізу економічних результатів його діяльності.

Викладання навчальної дисципліни орієнтоване на формування у здобувачів вищої освіти ряду **компетентностей**:

СК 11 Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію;

СК 12 Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення;

СК 13 Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

. Вивчення дисципліни дозволить сформувати у здобувача вищої освіти наступні **програмні результати навчання**:

ПРН 10 Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Пререквізити. Дисципліна базується на знаннях, одержаних при вивченні наступних дисциплін: «Економічна теорія», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Економіка підприємства».

Постреквізити. Основа для написання кваліфікаційної роботи бакалавра.

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Економічна сутність контролінгу, функції, завдання

Тема 2. Об'єкти та суб'єкти контролінгу

Тема 3. Організація контролінгу на підприємстві

Тема 4. Система бюджетування на підприємстві

Тема 5. Методичний інструментарій оперативного контролінгу

Тема 6. Система економічних розрахунків в системі контролінгу

Тема 7. Контролінг інвестиційних рішень

Тема 8. Інформаційне забезпечення прийняття управлінських рішень

Тема 9. Стан та перспективи розвитку контролінгу

4. Навчальні матеріали та ресурси

Рекомендована література

Базова

1. Жавнерчик О.В. Контролінг: Конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2019. 135с..
2. Навчально-наочний посібник з дисципліни «Фінансовий контролінг» / Корбутяк А.Г., Єрмічук Н.І. – Чернівці, Вид-во ЧНУ, 2017. – 115 с.

Допоміжна

3. Швиданенко Г. О. Управлінський контролінг [Електронний ресурс]. : кол. монографія / за заг. ред. Г. О. Швиданенко. [Г. О. Швиданенко, О. Б. Бутнік-Сіверський, І. А. Павленко, та ін.]; — К. : КНЕУ, 2015. — 156 с

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

В межах вивчення дисципліни протягом семестру заплановано проведення лекцій, практичних занять, виконання модульної контрольної роботи та виконання розрахункової роботи.

Під час вивчення матеріалу застосовуються такі методи колективного та активного навчання: 1) особистісно-орієнтовані технології, засновані на активних формах в методах навчання: мозковий штурм, інтерактивне спілкування. 2) методи проблемного навчання (проблемний виклад матеріалу), частково пошукові завдання, аналітичні доповіді та аналіз окремих ситуацій; 3) інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання.

Проведення лекцій забезпечує формування теоретичних знань студента у процесі викладу теоретичного матеріалу, розв'язування проблем, ситуацій, завдань практично-прикладного характеру, використання мультимедійних засобів. Окрім того, на практичних заняттях студенти розв'язують задачі, ситуаційні вправи. Для покращення засвоєння матеріалу слід практикувати: експрес-опитування, тестування, аналітичні огляди.

Набуття студентом проблемно-орієнтованого мислення, а також вміння розробляти та приймати рішення є тими чинниками, що забезпечують управлінський успіх у їхній подальшій роботі на реальних підприємствах. Робота з кейсами також має на меті засвоєння теорії завдяки ілюструванню різноманітних можливостей її застосування для різних типів організацій та установ.

Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену.

Засвоєння освітньої компоненти передбачає відповідні методи навчання та оцінювання, які забезпечать досягнення програмних результатів навчання:

Відповідність програмних результатів, методів навчання і форм оцінювання.

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.	Лекції, практичні, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді розрахункової роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами. Загальні методи навчання: проблемного викладу, інтерактивний, проблемно-пошуковий. Спеціальні методи навчання: презентації, аналітична доповідь, дискусія, індивідуальні навчально-дослідницькі завдання	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: тести, за роботу на практичних заняттях, модульну контрольну роботу, розрахункову роботу. Підсумковий контроль - залік

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Навчальним планом передбачено проведення 36 годин лекцій та 18 годин практичних занять, модульний контроль та розрахункова робота.

Лекційні заняття

Тиждень на вчання	Назва теми лекції та перелік основних питань	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	ПЗ	СР		
1	Тема 1. Економічна сутність контролінгу, функції, завдання	2	1	5	Л.П. Економічна сутність контролінгу, функції, завдання	Н: практичні завдання
2	Тема 2. Об'єкти та суб'єкти контролінгу	2	1	5	Л.П. Об'єкти та суб'єкти контролінгу	Н: практичні завдання
3-4	Тема 3. Організація контролінгу на підприємстві	4	2	5	Л.П. Організація контролінгу на підприємстві	Н: аналітичні завдання
5-6	Тема 4. Система бюджетування на підприємстві	4	2	5	Л.П. Система бюджетування на підприємстві	Н: аналітичні завдання О: індивідуальне
7-8	Тема 5. Методичний інструментарій оперативного контролінгу	4	2	5	Л.П. Методичний інструментарій оперативного контролінгу	Н: практичні завдання
9-11	Тема 6. Система економічних розрахунків в системі контролінгу	6	2	5	Л.П. Система економічних розрахунків в системі контролінгу	Н: практичні завдання

12-14	Тема 7. Контролінг інвестиційних рішень	6	2	5	Л.П. Контролінг інвестиційних рішень	Н: аналітичні завдання О: індивідуальне
15-16	Тема 8. Інформаційне забезпечення прийняття управлінських рішень	4		5	Л.П. Інформаційне забезпечення прийняття управлінських рішень	Н: аналітичні завдання О: індивідуальне
17-18	Тема 9. Стан та перспективи розвитку контролінгу	4		6	Л.П. . Стан та перспективи розвитку контролінгу	Н: аналітичні завдання О: індивідуальне
	МКР		2	4	Підготовка та написання	О: індивідуальне
	Розрахункова робота		2	10	П: Захист РР	О: індивідуальне
	Залік		2	6	Підготовка до заліку	Виконання залікової контрольної роботи або отримання заліку згідно поточного рейтингу
	Всього	36	18	66		

Примітка: Л – лекції, Н – навчальна діяльність, О – оцінювання.

6. Самостійна робота студента

Самостійна робота здобувачів передбачає самостійне опрацювання додаткових матеріалів курсу, підготовку до лекцій та практичних занять, модульної контрольної роботи, розрахункової роботи та підготовку до складання заліку. Обсяги часу на виконання самостійної роботи становлять 66 год.

Вид самостійної роботи, обсяг годин на виконання

№ з/п	Обсяг годин	Вид самостійної роботи
1	2	3
1	44	Підготовка до аудиторних занять
2	4	Підготовка до виконання модульної контрольної роботи
4	6	Підготовка до складання семестрового контролю у формі заліку
5	10	Підготовка та захист РР
Разом	66	

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Дисципліна забезпечує формування у студентів теоретичних знань та практичних умінь і навичок на основі:

- **проведення лекцій** у взаємодії студентів і викладача у процесі викладу теоретичного матеріалу, розв'язування проблем, ситуацій, завдань практично-прикладного характеру, використання мультимедіа засобів, структурно-логічних схем, ілюстрацій тощо;
- **практичних занять** під час організації роботи студентів у складі малих груп на умовах змагання, розв'язування індивідуальних та диференційованих задач, вирішення проблемних ситуацій, проведення партнерських дискусій, ділових ігор, презентацій, навчальних проектів, які моделюють професійну діяльність майбутніх фахівців в умовах ринку тощо;

– проведення модульних контрольних робіт, тестування на основі розроблених завдань для закріплення та узагальнення набутих студентами економічних знань, умінь і навичок з кредитного модуля;

– проведення заліку для виявлення рівня сформованих у студентів теоретичних знань та практичних умінь і навичок з кредитного модуля.

Відвідування занять:

Відвідування занять є вільним, бали за присутність на лекції не додаються, і штрафні бали за пропуски занять не передбачено. Втім, вагома частина рейтингу студента формується через активну участь у заходах на практичних заняттях, а саме у вирішенні завдань, груповій та індивідуальній роботі. Тому пропуск практичного заняття не дає можливість отримати студенту бали у семестровий рейтинг.

На заняттях студенту дозволяється користуватись інтерактивними засобами навчання, в т.ч. виходити в інтернет із метою пошуку навчальної або довідкової інформації, якщо це передбачено тематикою завдання. Активність студента на парах, його готовність до дискусій та участь в обговоренні навчальних питань може бути оцінена заохочувальними балами на розсуд викладача.

Пропущені контрольні заходи:

Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба або вагомі життєві обставини), студенту надається можливість додатково скласти контрольне завдання протягом найближчого тижня. В разі порушення термінів і невиконання завдання з неповажних причин, студент не допускається до складання заліку за умови пропущення більш як 50% практичних занять.

Заохочувальні та штрафні бали не входять до основної шкали PCO, а їх сума не може перевищувати 10% рейтингової шкали

Заохочувальні бали можуть бути передбачені за виконання творчих робіт з дисципліни (наприклад, участь у факультетських, інститутських олімпіадах з навчальних дисциплін, участь у конкурсах робіт, підготовка оглядів наукових праць тощо)

Політика щодо академічної доброчесності докладно описано у Кодексі Честі КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://kpi.ua/code>). Це передбачає, що студент бере повну відповідальність за те, що всі виконані ним завдання відповідають принципам академічної доброчесності.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Оцінювання передбачає застосування рейтингової системи другого типу згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (PCO-1) (<https://osvita.kpi.ua/node/37>). Максимальний сумарний рейтинг за курс – 100 балів. Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає 60% від його рейтингового балу.

Стартовий рейтинг (протягом семестру) включає бали, які здобувач вищої освіти отримує за: виконання завдань по практичних заняттях; відповіді; виконання модульної контрольної роботи; виконання тестових завдань та підсумкової контрольної роботи.

Контрольні заходи та критерії їх оцінювання

Поточний контроль: робота на практичних заняттях, тестування, МКР, РР.

Семестровий контроль: залік

8.1. Поточний контроль

8.1.1. Робота на практичних заняттях (4 оцінювання):

активна робота (знання матеріалу лекцій (при опитуванні), повне виконання практичних завдань (при індивідуальному оцінюванні їх виконання) – 10 балів;

помірна робота (не повне засвоєння матеріалів лекцій, виконання практичних завдань) – 5 бали;

8.1.2. Тестування (4):

- min 95% правильних відповідей- 10 балів;

- min 85% правильних відповідей -9 балів;

- min 75% правильних відповідей – 8 балів;

- min 65% правильних відповідей – 7 балів;

- min 60% правильних відповідей – 6 балів.

8.1.3. Модульна контрольна робота:

- повна відповідь на питання - 5 балів;

- достатня відповідь на питання -4 бали;

- поверхнева відповідь – 3 бали;

- відповідь відсутня – 0 балів.

8.1.4.. Розрахункова робота:

- розрахунок виконаний в повній мірі бездоганно - 15 балів;

- розрахунок виконаний в повній мірі, є зауваження, не пов'язані зі змістом розрахунку -13 балів;

- розрахунок виконаний в повній мірі, є не суттєві зауваження, пов'язані зі змістом розрахунку – 11 бал;

- розрахунок виконаний, є зауваження пов'язані зі змістом розрахунку – 9 балів

- розрахунок виконаний, є помилки змістовного характеру – менше 7 балів.

8.2. Календарний контроль.

Умовою першої атестації є отримання не менше 16 балів. Умовою другої атестації – отримання не менше 35 балів.

Рейтингова оцінка здобувача складається з балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю та заохочувальних.

Студент, який у семестрі отримав більше 60 балів має право на отримання заліку автоматично відповідно до його семестрового рейтингу.

Студент, який у семестрі отримав більше 60 балів, може взяти участь у заліковій контрольній роботі (з метою поліпшення результатів семестрової оцінки).

8.3. Семестровий контроль (залік).

Залікова контрольна робота оцінюється в 100 балів. Контрольне завдання цієї роботи складається з трьох питань з переліку, що наданий у додатку до робочої програми або тестів за тематикою вивчення дисципліни.

Якщо залікова контрольна робота проводиться у вигляді тестів за всією тематикою дисципліни, тоді бали рахуються як відсоток правильних відповідей, якщо ж контрольна у вигляді запитань, тоді кожне запитання оцінюється у 33 бали. Критерії оцінювання:

«відмінно» - повна відповідь (не менше 95% правильної відповіді) – 33 бали;

«дуже добре» - достатньо повна відповідь (не менше 85% правильної відповіді, незначні неточності) – 28 балів;

«добре» - відповідь повна (не менше 75% правильної відповіді) – 25 балів

«задовільно», неповна відповідь (не менше 65% потрібної інформації, наявні змістовні помилки та неточності) –21 бал;

«достатньо» - розкриті лише базові положення (не менше 60% потрібної інформації, наявні методологічні та процедурні помилки та неточності) - 20 балів;

«незадовільно», відповідь не відповідає умовам на «задовільно» – 0 балів.

Після виконання залікової контрольної роботи, якщо оцінка за залікову контрольну роботу більша ніж за рейтингом, здобувач отримує оцінку за результатами залікової контрольної роботи. Якщо оцінка за залікову контрольну роботу менша ніж за рейтингом, попередній рейтинг здобувача скасовується і він отримує оцінку з урахуванням результатів залікової контрольної роботи.

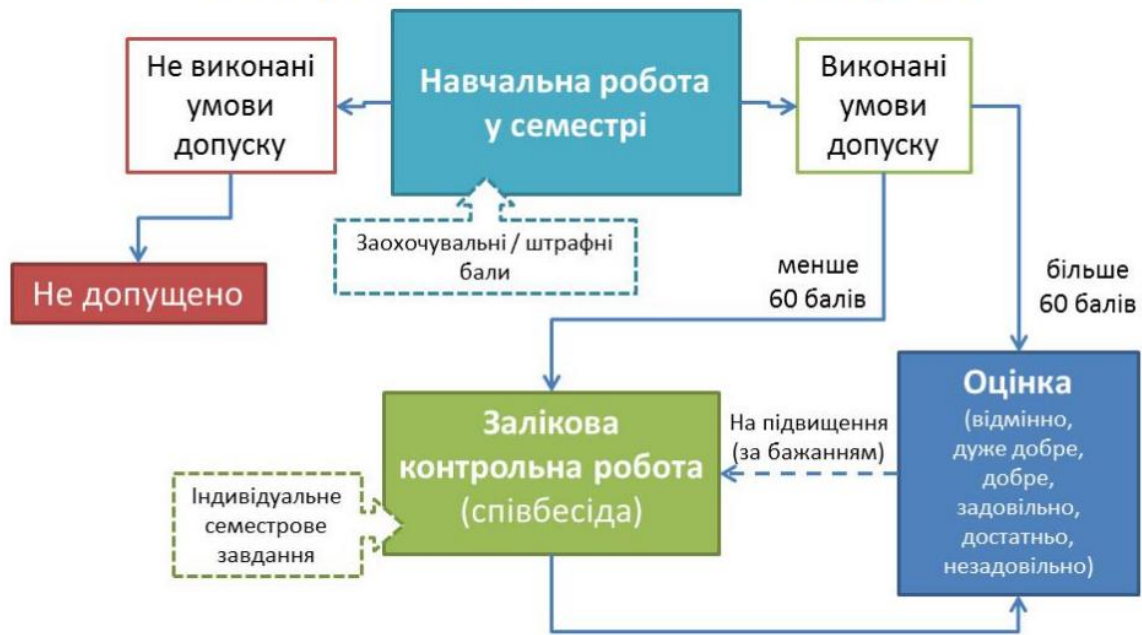
До відомості семестрового контролю викладач заносить рейтингові бали, отримані здобувачем у семестрі або за результатами виконання залікової контрольної роботи, та оцінку відповідно до цих балів

Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру або за результатами виконання залікової контрольної роботи, переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею.

Таблиця переведення балів до оцінок:

Бали:	Оцінка
100...95	Відмінно
94...85	Дуже добре
84...75	Добре
74...65	Задовільно
64...60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Менше 40	Не допущено

**Б.1. Схема функціонування РСО з дисципліни
із семестровим контролем у вигляді заліку (РСО-1)**

Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Студент, який має сертифікати проходження дистанційних чи онлайн курсів за тематикою курсу отримують додатково 5 балів до суми рейтингових балів.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри економіки та підприємництва, д.е.н., проф.

Марченко Валентиною Миколаївною

Ухвалено кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 22 від 18.06.2024 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету менеджменту та маркетингу (протокол № 10 від 24.06.2024 р.)